

VODNI AGENT

video by **JOLENE LUUT**

Dragi Vodni agenti,

pred nama je Bilten No5. Prethodna, 2016 godina bila je veoma dinamična i ispunjena dešavanjima kojima je projekt Vodni agent privukao pažnju stručne i sveukupne javnosti. Pored uključivanja velikog broja škola u projekat, predstavili smo se na mnogim konferencijama i javnim događjima. Bili smo učesnici 12. Konferencije Životna sredina ka Evropi u Beogradu, RENEXPO - I Konferencije o upravljanju vodama u Beogradu; predstavili smo se na radionici učesnika ICPDR-a u Ljubljani i na konferenciji Danube Region Strategy programa u Pragu. Svoje aktivnosti prezentovali smo na Danu Dunava u Zemunu, Danima Zelene prestonice u Ljubljani. Organizovali smo Konferenciju koordinatora projekta Vodni agent u Celju u Muzeju novije istorije gde smo prateći deo izložbe Herman Lisjak vodi po vodi. Naravno, tu je i predstavljanje na Sajmovima ekologije u Novom Sadu i Eco Fair i Sajam energetike u Beogradu. U Srbiji smo u partnerstvu sa Udruženjem građana „Kultura na dlanu“ dostigli mogućnost finansiranja od strane resornog Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije. Osnajili smo saradnju sa komunalnim preduzećima, razvili partnersku saradnju u nekoliko država regiona, ojačali svoj tim saradnika i stručnjaka. Povezali smo se u Slovenij sa kompanijom Engrotuš d.o.o i zahvaljujući tome opremili 37 razreda u osnovnim školama. U Novom Sadu partnerski nas je podržao Zabavni park „Starli“ organizovanjem besplatnih radionica u njihovom prostoru ali i sponzorisanjem škola. U Eko akciji studija Jolene Luut dobili smo divan expainer video.

Planovi za 2017.godinu su već u realizaciji sa jasnim ciljevima koje želimo da postignemo. Prateći strateški dokument Vodni agent Dunavske regije za 2017 predviđeno je uspostavljanje projektnih aktivnosti u 10 država ovog regiona, naglasak je na delu projekta povezivanja glavnih gradova na Dunavu, obzirom da već imamo projektne sktivnosti u Beogradu i Budimpešti. Ono što nam je svakako najbitnije je da sa sposobnostima koje smo procenili da posedujemo napravimo pravi izbor i to pretvorimo u kvalitetne rezultate.

Pored toga, uspostavljenu saradnu sa koordinatorima Eco School International programa želimo da razvijamo dalje, globalno. U tom smislu povezujemo se sa organizacijama koje globalno deluju na zaštiti vode, vodnih resursa, tretmanu otpadnih voda itd.

Vama, dragi Vodni agenti, aktivni i budući, želimo odgovornu 2017. godinu. Vodama u regionu želimo da pripadaju onima koji najviše imaju na njih pravo, građanima. A od građana očekujemo da pokažu vrhunsku svest i savest o tome kako se čuva i tretira voda kao prirodni resurs, egzistencijelno neophodno dobro za život i univerzalna lepota oko nas.

*Lep pozdrav,
Majda Adlešič,
programska direktorica*

SADRŽAJ:

Projekt Vodni agent - SLOVENIJA.....str. 3-5

HRVATSKA u projektu Vodni agent.....str. 6-8

Projekt Vodni agent u SRBIJI.....str. 9-11

IMPRESUM:

Izdavač: Društvo Vodna agencija
Sv. Florijan 56a, Rogaška Slatina,
Republika Slovenija
Telefon: 00386 51 848 234
Email info@vodnaagencija.org
Uredjuje: redakcijski odbor
Graphic design Jan Marčok

Marketing i plasman Jan Marčok
Servis i usluge Aspress doo Bački Petrovac
Štampa : maximagraf@gmail.com

OZAVEŠČANJE O PORABI VODE PREKO PAKETOV VODNI AGENT

Celje, 21. oktobar 2016 – V okviru projekta Vodni agent sta danes organizator Društvo Vodna agencija in ambasador vode podjetje Tuš predala devet novih paketov merilcev vode Osnovni šoli Vitanje, Frankolovo in Šolskem centru Šentjur. Skupno sta partnerja v letošnjem letu podelila že 29 paketov, ambasador projekta Tuš pa bo v letošnjem letu projekt podprl z nakupom 37 merilcev vode. Ti bodo preko nameščenih števcov dnevno merili porabo vode, šole pa bodo svojo porabo primerjale z drugimi vrtci in osnovnimi šolami iz celotne Donavske regije. Preko projekta tako partnerja o porabi vode ter problematiki prekomerne uporabe te življenjske tekočine izobražujeta že naše najmlajše.

Voda je naša najpomembnejša tekočina in pomembno je, da z njo varčujemo. Kako in na kakšen način lahko že naše najmlajše izobražujemo o pomenu te tekočine organizator Društvo Vodna agencija in ambasador vode podjetje Tuš opozarjata v mednarodnem projektu **VODNI AGENT DONAVSKE REGIJE**, v katerem aktivno sodelujejo Slovenija, Slovaška, Hrvaška, Srbija ter Bosna in Hercegovina. Pilotni projekti Vodnega agenta se v letošnjem letu izvajajo tudi na Slovaškem, v Makedoniji in Albaniji, pri projektu tako že **več kot 130 sodelujočih šol** svoje odgovorno ravnanje z vodo meri z dnevno porabo vode, ki se evidentira preko merilcev, nameščenih nad umivalniki. Podatke o porabi vode otroci pod nadzorom mentorjev dnevno vnašajo v aplikacijo ter se tako med seboj primerjajo. S svojim ravnanjem otroci pozitivno vplivajo tudi na ravnanje v družinskem okolju.

V celjskem Otroškem muzeju Hermanov brlog je bila današnja podelitev **devetih novih paketov Osnovni šoli Vitanje, Frankolovo in Šolskem centru Šentjur** druga v nizu letošnjih, ki skupno združuje **29 paketov**, preko katerih porabo vode meri tudi šest ljubljanskih osnovnih šol ter bolnišnični oddelki UKC Ljubljana. Hkrati je potekalo tudi regijsko srečanje koordinatorjev mednarodnega projekta v Hermanovem brlogu, ki so po podelitvi prisluhnili predavanju prof.dr. Mihaela Jožefa Tomana iz Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Otroci pa so po podelitvi ustvarjali na temo vode, prisluhnili **Hermanu Lisjaku**, ki je otroke popeljal skozi razstavo Herman Lisjak vodi po vodi ter jim približal vodo skozi različne aspekte. Herman Lisjak je tako postal pravi vodni agent, ki otroke in odrasle ozavešča o varovanju okolja in vodnih virov ter pomenu varčevanja z vodo. Ob koncu jih je popeljal v umivalnico Herman Cicifuj, kjer so preko nameščenih treh vodnih merilnikov odčitali porabo ob vsakih umitih otroških rokah.

Prizadevanjem za širjenje pomena vode na naše življenje, naravo in okolje se je v letošnjem letu pridružil slovenski trgovec Tuš, ki je **z nakupom 37 izobraževalnih paketov Vodni agent postal ambasador vode**: »zavedamo se problematiki prekomerne porabe vode in odgovornosti vsakega od nas, da prispeva delež k ohranjanju vodnih virov. Zato smo ponosni, da sodelujemo pri tako odgovornem projektu, ki že naše najmlajše izobražuje o odgovornem ravnanju z vodo. Naše najbolj potrebne življenjske tekočine namreč ni na pretek in upamo, da bo pitna voda iz pipe, kot jo poznamo danes, na voljo tudi prihodnjim rodovom,« je ob tem povedal Gregor Štampohar, poslovni direktor Skupine Tuš.

»Projektu Vodni agent se pridružuje novih 37 oddelkov Osnovnih šol po Sloveniji, za katere je slovenski trgovec Tuš zagotovil izobraževalne pakete in merilce vode, preko katerih otroci spremljajo direktno porabo vode pri umivanju rok. Tako odčitajo porabo in dobijo občutek, koliko vode preteče v minuti oz. zgolj za umivanje rok. Preko tega dobijo občutek za ohranitev vode že med enostavno in vsakodnevno aktivnostjo. Spomin na dnevno primerjavo števil in posledično odgovorno ravnanje z vodo pa jih bo zagotovo spremljal celo življenje,« je dodal **Jože Cvetko, predstavnik Društva Vodna agencija**.

m n z c
muzej novejšezgodovine | celje

Kostak, komunalno in gradbeno podjetje, d. d.

Družba Kostak d. d. ima več kot šestdesetletno tradicijo na področju izvajanja komunalnih storitev. Že od leta 1954 si prizadevamo za odgovorno delovanje v družbenem in naravnem okolju.

Opravljamo dejavnosti gospodarskih javnih služb v občinah Krško in Kostanjevica na Krki ter tržne dejavnosti na področju gradbeništva, trgovine, komunale, vzdrževalnih in čistilnih del. Naše poslanstvo je uporabnikom zagotoviti najboljšo komunalno storitev po sprejemljivih cenah in s svojim delovanjem dvigovati kakovost življenja vseh občanov. Naročnikom želimo zagotoviti kvalitetno in pravočasno storitev na področju vzdrževanja in gradbeništva, kupcem v trgovini pa nuditi vrhunsko svetovanje in kakovostno blago.

Gospodarske javne službe izvajamo v občini Krško in Kostanjevica na Krki, v skladu s koncesijskima pogodbama. Obsegajo oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih voda, ravnanje z odpadki, vzdrževanje občinskih javnih cest, urejanje in čiščenje javnih površin, urejanje in vzdrževanje pokopališč ter pogrebne storitve, javno razsvetlavo, izobešanje zastav in okraševanje v naseljih ter urejanje in vzdrževanje javnih tržnic.

Izvajamo širok spekter gradbenih del, tudi na najzahtevnejših gradbiščih v Posavju, kot je gradnja hidroelektrarn na spodnji Savi. Gradimo komunalno infrastrukturo, regionalne in lokalne ceste, izvajamo vse vrste zemeljskih del in izkopov, sanacij plazov, gradimo in prenavljamo objekte ter širokopasovno omrežje v občini Krško. Urejamo tudi zunanje površine, upravljamo z omrežji za distribucijo plina, v Nuklearni elektrarni Krško opravljamo vzdrževalna in čistilna dela, za naročnike izvajamo tržne storitve komunale.

Pred 10 leti smo skupaj z Občino Krško zgradili Center za ravnanje z odpadki Spodnji Stari Grad in vzpostavili sistem ločenega zbiranja odpadkov na izvoru. V letu 2012 smo sortirno linijo v centru dogradili z napravo za mehansko obdelavo odpadkov, ki omogoča sortiranje mešanih komunalnih odpadkov in dodatno ločevanje ločeno zbranih frakcij.

Voda je življenje – varujmo jo!

V sklopu gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo upravljamo okoli 800 km vodovodnega omrežja z več kot 100 objekti. Vodo črpamo oziroma zajemamo iz 11 aktivnih vodnih virov in jo preko 6 večjih in 3 manjših vodovodnih sistemov distribuiramo do 25.000

uporabnikov. Naše temeljno vodilo je zagotavljanje kakovostne pitne vode vsem uporabnikom 24 ur na dan.

Varovanje voda postaja vse bolj ključna naloga. Že res, da je Slovenija bogata z vodami, vendar koliko je te še primerne za uživanje? Vsako leto manj! Brez vode pač ni življenja in posledice onesnaženja bodo čutili prihajajoči rodovi, v manjši meri se z njimi soočamo že sedaj. Da bomo še lahko pili vodo iz pipe, moramo spremeniti naše zavedanje, posameznikov in družbe kot celote. Z okoljevarstveno vzgojo je potrebno pričeti že pri najmlajših, zato smo organizirali delavnice za predšolske in osnovnošolske otroke ter jih seznanili s pomenom uživanja pitne vode, nujnostjo njenega varovanja in potjo, ki jo opravi voda od izvira do kozarca in njenem varčevanju. Učenci višjih razredov so si ogledali objekte za pripravo in distribucijo pitne vode ter čistilne naprave.

Vsebine, ki jih predstavljamo v sklopu delavnic, so bile sprejete z navdušenjem. Ugotovili smo, da otroci zelo dobro poznajo odnos do narave in voda na sploh. Vzgojiteljice in učiteljice so prenesle enkratno osnovo, iz katere otroci pridno razvijajo svojo radovednost in znanje. Pa to največkrat niso otroci iz višje stopnje, temveč otroci nižjih razredov.

Tudi v prihodnje želimo s sodelovanjem v mednarodnem projektu Vodni agent otroke spodbujati k razmišljanju o vsakdanji rabi vode in jih spodbujati k iskanju sprememb vedenja, s katerimi lahko sami vplivamo na vodo, ki je vir našega življenja.

Z Mobilno Vodno postajo

otrokom predstavimo sistem vodovodne in kanalizacijske infrastrukture, instalacij (nevidni svet cevi pod zemljo in v zidovih), od kod prihaja topla voda, kako je sestavljena armatura (pipa), kako deluje wc kotliček, kako deluje mala komunalna čistilna naprava... Z to aktivnostjo projekt Vodni agent dopolnjuje obstoječe učne vsebine z ponazoritvijo konkretnih tehničnih elementov, ki so potrebni, da voda priteče do pipe in da se nazaj v okolje vrne očiščena. Otroci tako pridobijo izkušnjo z katero lažje dojamajo smisel odgovornega odnosa do vode ter racionalne rabe.

Vodovodno omrežje

- magistralno omrežje ali glavni vodi (transport vode za oskrbo regije ali več občin),
- primarno omrežje (so vodi za oskrbo posameznih mest, naselij) in
- sekundarno omrežje (so razvejani vodi ob glavnih ter stranskih cestah v mestu in pripeljejo vodo do naših domov)

- Kako pride voda na površje?
- Zakaj so cevi v Zemlji?
- Od kod pride voda iz pipe?
- Kdo skrbi za vodovodno omrežje?
- Kam odteka uporabljena voda v gospodinjstvu?
- Kdo so največji onesnaževalci voda?

Prijavnica za obisk Vodne postaje

Ime šole

Mesto (naslov)

Število sodelujočih razredov

Kontaktna oseba

Telefon

E-mail

„Naše male kapi“

OŠ „Bogoslav Šulek“ Slavonski Brod je jedna od 11 škola na području grada Slavanskog Broda. Prije samog dolaska predstavnika gradskog Vodovoda, UZOR-a Hrvatske i Koprivničkih voda, podsjetili smo se na važnost vode u našem životu i životu svih živih bića na našem planetu. Prošle školske godine, a i ove, kada smo treći razred, teme iz Prirode i društva, Sata razrednika, pa i Hrvatskog jezika, imaju sadržaje vezane za vodu.

Stihovi pjesme Dobriše Cesarića: „Teče, i teče, teče jedan slap, što u njem znači moja mala kap“ su nam poslužili kao uvod i motivacija za razgovor na tu temu. Što mi možemo učiniti u svojoj lokalnoj zajednici, svojoj mikrosredini za naš planet? Naš okoliš?

„Naše male kapi“ svakako mogu pridonijeti zaštiti i očuvanju prirode. Upravo to i činimo svakodnevno u našim odjelima, u našoj školi, a toplo se nadamo da se dio toga prenese i na obitelji. Jačanjem te suradnje i usmjerenosti prema zajedničkom cilju će itekako doprinijeti rezultatima.

Već od prvog razreda učenici su uključeni u eko-projekte i eko-skupine, a to se proteže sve do osmog razreda.

Sudjelovali smo u projektu „Škole za Afriku“ koji nas je potaknuo na brojne teme vezane za okoliš iz iz kojeg smo saznali na koje sve brojne poteškoće nailaze naši vršnjaci u Africi, posebice vezano za pitku vodu do koje ne dolaze na tako lak način.

U svom gradu imamo Tvornicu vode koju posjećujemo sa svojim učenicima redovito u trećem razredu kada iz Prirode i društva usvajamo nastavne sadržaje vezane za vodu. Povezali smo i šume i vode kroz projekt „Volim šumu“ u kojem je jedan drugi razred istraživao važnost šume u životu čovjeka i zaštiti okoliša, o zaštiti od poplave, važnosti šume kao eko pročišćivača vode u prirodi. Obilježavamo „Dan planeta Zemlje“ i „Dan voda“ uređivanjem panoa, interpretacijom različitih tekstova i pjesama te posjetom potoku Glogovica, rijeci Savi, jezerima Ljeskovac i Petnja

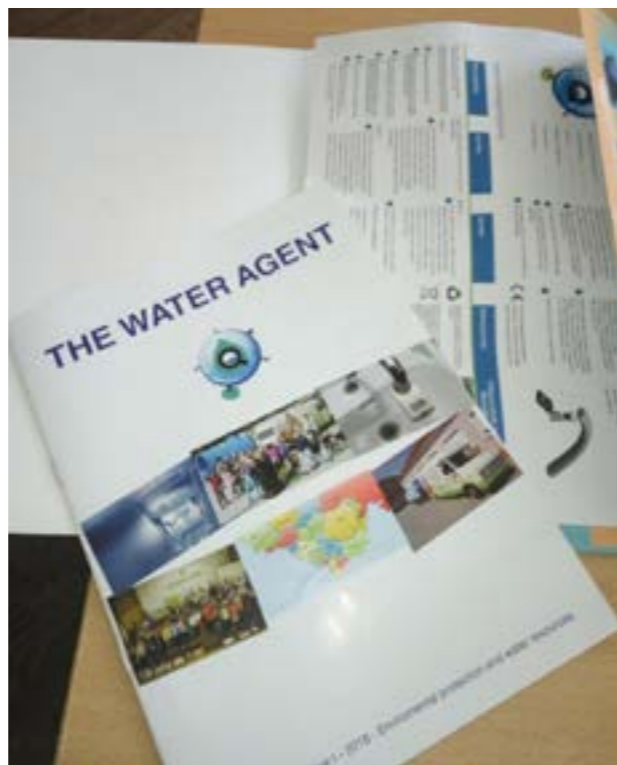
i proučavanjem živoga svijeta u vodi i izvan nje.

Na području naše županije nalaze se zaštićeni lokaliteti: bara Dvorina kao orintološki rezervat i Gajna, tipični slavonski prisavski pašnjak o kojem brine Brodsko ekološko društvo, s kojim planiramo surađivati ove školske godine te tako posjetiti i upoznati navedenu floru i faunu.

Popis aktivnosti koje provodimo je dug, a od ove godine sudjelujemo i u projektu Vodni agent, kao jedna od tri brodske škole. Tijekom provođenja projekta učenici će proširiti spoznaje o potrošnji vode prilikom različitih aktivnosti te će uspoređivati rezultate sa drugim školama u našem gradu. Hrvatskoj, ali i sa drugim državama, našim susjedima. U rujnu ove godine su u dvije učionice u našoj školi postavljeni mjerači potrošnje vode pa učenici prate potrošnju. Dobivene podatke unose u postojeću aplikaciju Vodnog agenta te tako prate tjednu potrošnju.

Sretni smo i ponosni što smo dio projekta Vodni agent te se radujemo nastavku suradnje!

Učiteljice Ljubica Petrović i Nada Vardić

Aktivnosti OŠ „Dragutin Tadijanović“, Slavonski Brod

Mi smo nova škola koja ima 17 odjela i 335 učenika. Imamo veliki lijepi okolišni prostor koji sami održavamo. Postižemo velike uspjehe na raznim natjecanjima i sudjelujemo u puno projekata. Integrirano radimo odgojne sadržaje, a posebno ekološke. Škola smo bez nasilja prema UNICEF-ovom postupku anketiranja, uključeni smo već 13 godina u Svjetski ekološki program GLOBE i uspješno sudjelujemo na Državnim smotrama i natjecanjima radeći aktivnosti i projekte za dobrobit okoliša. 2016. godine nam je nagrađen projekt „Padaju li kisele kiše u našem gradu?“

Iprovodimo mnoge projekta i još mnoge aktivnosti, sve s ciljem očuvanja okoliša:

- Akcija » Zelena čistka« očišćen školski okoliš 16. - 18.4.2106.
- Sudjelovanje u eko aktivnostima - izrada božićnih čestitki od recikliranog papira, borba za čisti zrak, radimo mjerenja i pratimo promjene.
- Razne aktivnosti kroz nastavu - određivanje kiselosti i bazičnosti s prirodnim indikatorima
- Stari papir, plastične boce i čepovi, baterije - prikupljamo cijele godine
- Dan planeta Zemlja- plakat u hodniku škole i PPT na satu izvannastavne aktivnosti koju su pripremili ekolozi i Globe skupina u suradnji, te na isti način obilježili smo i ostale prigodne ekološke datume (Dan zaštite ozonskog omotača, Dan jabuka, Međunarodni dan močvarnih staništa, Svjetski dan biološke raznolikosti, Dan planete Zemlje, Svjetski dan zaštite okoliša, Dan nepušenja...)

Provodimo i projekte Borba protiv nasilja i ovisnosti, Građanski i zdravstveni odgoj, prometna kultura i još mnogi drugi. Početkom ove školske godine uključili smo 3.a i 3.b odjel u međunarodni projekt »Vodni agent« . Učenici su s velikom zainteresiranošću prihvatili projekt i sviđa im se aktivnost praćenja potrošnje vode i sama činjenica da vode brigu o potrošnji vode u svome razredu.

Ravnateljica: Ana Blagović

Projekt Vodni agent u Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“, Slavonski Brod

Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“ jedna je od jedanaest osnovnih škola na području grada Slavanskoga Broda, grada u Republici Hrvatskoj koji je industrijsko, kulturno, upravno, sudsko i financijsko središte Brodsko-posavske županije. Slavonski Brod po veličini je i značaju drugi grad u Slavoniji, a šesti je po veličini u Hrvatskoj. Proglašen je najljepšim gradom u Republici Hrvatskoj po izboru "Hrvatske turističke zajednice" za 2009. godinu.

Najstarija smo osnovna škola u Slavanskom Brodu i ishodište brodskega školstva, poznati po lokalnom nazivu „muška škola“. Nastavljamo tradiciju razvoja školstva od 1699. godine kada franjevci u Brodu počinju podučavati djecu «kršćanskom nauku i slovnici».

Školu želimo razvijati kao demokratsku školu života u kojoj je svima ugodno učiti i raditi i svi mogu ostvariti svoj maksimum. Razvijamo odgovorne i sposobne učitelje i učenike, visokih socijalnih i komunikacijskih kompetencija koji se uspješno prilagođavaju promjenama u suvremenom svijetu.

Pored redovitih programa, izborne nastave i izvannastavnih aktivnosti naročita pozornost posvećena je projektnoj nastavi iz ekologije, ljudskih prava, borbe protiv ovisnosti i nasilja i poduzetništvu.

Briga o okolišu i održivom razvoju jedno je od prioritarnih područje našega rada. Među prvima smo se u Hrvatskoj uključili u program GLOBE (od 1997. godine, <http://os-igkovacic-sb.skole.hr/globe>) u sklopu kojega provodimo brojna meteorološka i pedološka mjerenja, hidrološka mjerenja na rijeci Savi (temperatura vode, pH vrijednost vode, tvrdoća vode, količina kisika u vodi, nitrati i nitriti u vodi) te fenološka mjerenja.

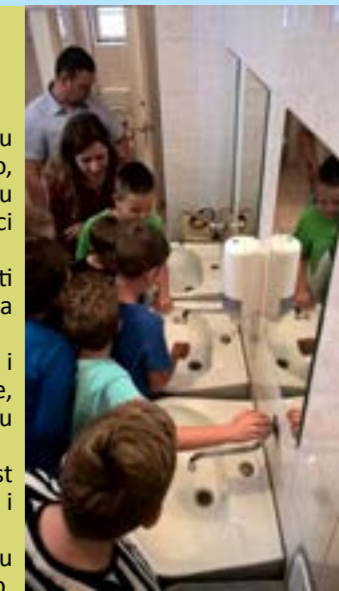
U svojoj smo sredini poznati po otvorenosti i proaktivnosti te smo u tom duhu prihvatili poziv iz Gradskog trgovačkog društva VODOVOD d.o.o. za partnerstvo u provedbi projekta Vodni agent.

Dana 26. rujna 2016. godine u sanitarne čvorove učenika razredne nastave postavljena su dva mjerna uređaja za potrošnju pitke vode, koja su privukla veliku pozornost i izazvala oduševljenje učenika 3. razreda. U učionicama nemamo slavine za vodu pa nećemo moći dobiti rezultate mjerenja na razini razrednog odjela, ali će zato svi učenici 1. - 4. razreda biti upoznati s projektom, pratit će osobnu potrošnju vode na dnevnoj, tjednoj i mjesečnoj osnovi, zajednički će analizirati podatke i primjenjivati ih u korelaciji s ostalim predmetima, provodit će aktivnosti koje su nužne za racionalno i štedljivo korištenje vode u svakodnevnom životu.

U sklopu projekta planiramo posjetiti uređaj za kondicioniranje pitke vode i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kako bismo saznali na koji način nastaje pitka voda i kako se pročišćava otpadna voda Slavanskog Broda i okolice.

Sigurni smo da ćemo, provodeći projekt, naći još puno korisnih načina za razvijanje spoznaja, stavova i vlastitog odgovornog ponašanja prema čuvanju i racionalnom korištenju pitke vode.

Ravnatelj Osnovne škole „Ivan Goran Kovačić“, Slavonski Brod.

PROJEKT VODNI AGENT U SLAVONSKOM BRODU

Javno poduzeće Vodovod d.o.o. Slavonski Brod nakon praćenja provedbe međunarodnog projekta Vodni agent, odlučilo se aktivirati u svojoj lokalnoj zajednici i pokrenuti projekt. Svjesni smo važnosti zaštite okoliša i očuvanja voda, te uključivanjem u projekt tri OŠ približili smo se najmlađima i omogućili im upotrebu mjerača protoka u vlastitim učionicama. 26.09.2016. godine uključile su se tri osnovne škole s područja Grada: OŠ „Dragutin Tadijanović“, Bogoslav Šulek“ i „Ivan Goran Kovačić“.

Prilikom pokretanja projekta prisustvovao je predstavnik UZOR-a Hrvatske Matija Hlebar, predstavnik Koprivničkih voda Boris Ivaniš i predstavnice Vodovoda d.o.o. Korana Nikšić i Ana Pavelić.

Nakon kratkog predstavljanja Vodovoda d.o.o. i projekta Vodni agent, uslijedila su interesantna pitanja djece i rasprava o tome kako možemo racionalnije koristiti pitku vodu. Kako se pravilno peru ruke, zubi, voće i povrće. Malim testom dokazali smo da se duplo manje vode potroši ako se popije iz čaše, a ne iz „ruku“. Također su bili zanimljivi odgovori djece na pitanja kako nastaje pitka voda, kako se pojavi voda u slavini, gdje ona odlazi nakon što ju iskoristimo, iz svih dobivenih odgovora mogli smo zaključiti kako djeca znaju puno više nego što smo mi mislili. Zahvaljujući angažiranosti učiteljica i ravnatelja djeca imaju kvalitetno predznanje o očuvanju vode, te će ih ovaj projekt i sami mjerači protoka još više potaknuti na razmišljanje i racionalniju potrošnju pitke vode.

Kroz stručne izlete djeca puno brže uče, te će na proljeće u sklopu projekta učenici posjetiti uređaj za kondicioniranje pitke vode i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kako bi saznali na koji način nastaje pitka voda i kako se pročišćava otpadna voda Slavonskog Broda i okolice.

Pokretanje projekta u Slav. Brodu naišlo je na izvrsne komentare i pohvale te su objavljeni članci na većini lokalnih internet portala i emitiran je intervju s Koranom u emisiji „Zelena frekvencija“ na Radio Brodu. Vodovod d.o.o. provođenjem ovog projekta uspješno je povezao javno poduzeće, udrugu i osnovne škole a sve s ciljem poticanja promišljanja djece, učitelja, ravnatelja, roditelja i cijele lokalne zajednice o svakodnevnom odgovornom odnosu prema vodi.

Smatramo da je ovo tek početak jednog kreativnog projekta u našem gradu i da će djeca provođenjem projekta doprinijeti vlastitom razvoju i razvoju zajednice.

*Korana Nikšić
 Vodovod d.o.o.*

Zabavni park „STARLI“ - mesto gde se lepše raste

jedinstveni prostor za kreativno edukativne programe za decu u Novom Sadu

Koncept prostora i kreativno-obrazovnog programa u Zabavnom parku „Starli“ je pažljivo osmišljen kako bi usmeravao i podržavao zdravo odrastanje svakog deteta. Briga o podizanju ekološke svesti kod najmlađih jedna je od najzastupljenijih tema u edukativnim programima koji se sprovode u „Starliju“.

Kroz saradnju sa „Vodnom agencijom“ na regionalnom projektu Vodni agent – društvena odgovornost prema vodi uspešno je realizovan besplatan ciklus radionica (od septembra do decembra) u Zabavnom parku „Starli“ za preko 60 novosadskih mališana koji su naučili više o značaju vode, čemu ona sve koristi i zašto je neophodno da je sačuvamo i tako zvanično postali „Starlijevi Vodni agenti“. Kroz ove radionice „Starli“ je bio uključen u sistem praćenja potrošnje vode i stvaranju

ekološke kulture kod najmlađih kako bi racionalnije koristili vodu tokom igranja u Starliju i kod kuće. Pod pokroviteljstvom Zabavnog parka „Starli“ radionice „Vodni agent“ uspešno su sprovedene i u Osnovnim školama „Đorđe Natošević“, „Žarko Zrenjanin“ i „Kosta Trifković“ u Novom Sadu gde su učenici prvog, drugog i trećeg razreda imali priliku da daju svoj doprinos čuvanju vode deleći znanje sa svojim vršnjacima i roditeljima.

Zabavni park „Starli“ je najveći i najsavremeniji prostor u Novom Sadu namenjen aktivnoj zabavi dece uzrasta od 1 do 10 godina koji se prostire na površini od 2.500 m², od kojih 1.000 m² zatvorenog prostora čine: trospratni lavirint sa velikim toboganom, atraktivne gumene igračke na naduvavanje, klizne ljuljaške, bazeni sa lopticama, parterne igračke za malu decu i druge atrakcije! Pored jedinstvenog prostora za igru „Starli“ poseduje i salu za proslavu rođendana

i edukaciju, sportske terene, art kutak za decu i prostor za roditelje ili staratelje dece (café i prostor za druženje). Osim što kroz sportske i kreativne aktivnosti deca u „Starliju“ razvijaju fizičke i motorne sposobnosti, za najmlađe su organizovani i obrazovni programi za podsticaj njihovih intelektualnih veština.

Dugogodišnje iskustvo

pokazuje da je Zabavni park „Starli“ zbog svoje raznovrsne ponude zabavnih, rekreativnih i ugostiteljskih usluga mesto gde deca lepše rastu i uvek mu se rado vraćaju.

Zabavni park „Starli“
 Bulevar vojvode Stepe 56, Novi Sad, Srbija
 +381216302422
 www.starli.rs

TRANSFER ODGOVORNOSTI VIŠE NIJE IZGOVOR

Mesec jun u našem studiju nije bio samo mesec kada se planiraju godišnji odmori. Ovaj mesec obeležio je početak projekta na kakvom smo oduvek želeli da radimo, i koji smo na kraju, jednostavno, sami pokrenuli. Od tada, svakog meseca Jolene Luut u okviru svoje EKO AKCIJE poziva sve ekološki svesne organizacije i kompanije da prijave svoju eco-friendly ideju ili proizvod, a najzanimljivija prijava biva nagrađena potpuno besplatnom explainer video animacijom.

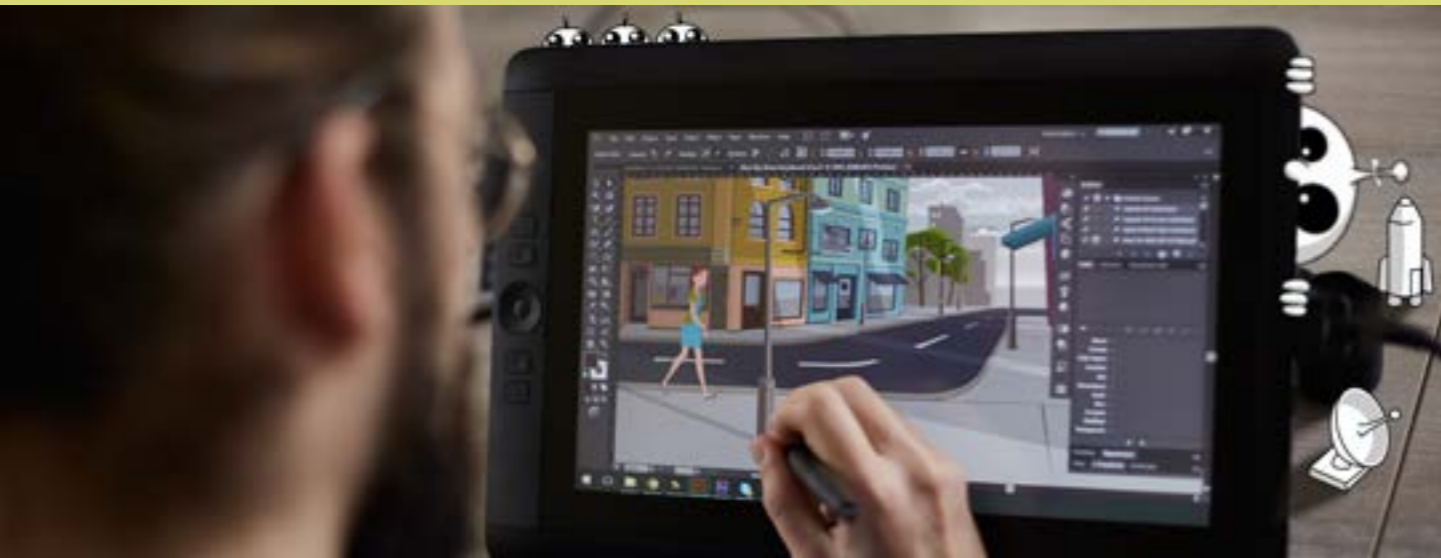
Nismo sami

Konkurs je do sada okupio veoma originalne, ali pre svega korisne projekte za životnu sredinu. Putem svoje akcije JL studio želi da podrži ovakve inicijative, kao i da svojim primerom pokaže kako je moguće i u poslu se zalagati za prave vrednosti. Tempo kojim prijave pristižu iz dana u dan pokazatelj je da postoji veliki broj naših istomišljenika, sa kojima delimo viziju i veru u ekološki svesno društvo, kako u zemlji, tako i regionu! Organizacije poput WWOOF i Vodne agencije samo su od nekih u nizu koje su ovim putem osvojile potpuno besplatnu video animaciju koja im omogućava da ubuduće na efikasniji način promovišu svoj proizvod, odnosno ideju, i najbitnije od svega – viziju.

How Eco R U?

Ukoliko i sami znate za pokret ili organizaciju koja veruje u pomenute vrednosti, podržite ih, pokažite da vam je stalo, ili ih uputite na nas! Prijave treba slati na info@joleneluut.com, a tim naših storyboardista i kreativaca će rado proći kroz svaki prijavljeni projekat, a onaj najzanimljiviji izabrati za produkciju novog explainer videa, koji na najefikasniji način može promovisati najinspirativniju ideju ili proizvod.

PROJEKAT „VODNI AGENT DRUŠTVENA ODGOVORNOST PREMA VODI“

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде и
заштите животне средине
REPUBLIC OF SERBIA
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Naša partnerska organizacija iz Srbije, UG „Kultura na dlanu“ iz Novog Sada projektom „Vodni agent – društvena odgovornost prema vodi“, dobila je sufinansirajuća sredstva od Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije. Projektne aktivnosti organizovane su tokom tri meseca, od 01. septembra do 30. Novembra 2016.g. u tri najveća grada u Srbiji – Beogradu, Novom Sadu i Nišu. U projektnim aktivnostima učestvovalo je preko 700 dece. Projektne aktivnosti bile su usmerene ka osnovnim školama i osnovni cilj je podizanje svesti dece i promena svakodnevnih navika u ophodjenju s vodom. Deca se najpre dovode u situaciju da postaju svesni koliko vode se troši u različitim potrebama a ono što je najvidljiviji primer to je pranje ruku. Prateći tu potrošnju direktno na slavinu prilikom svakog pranja učenici počinju da prave razliku između savesno upotrebljene vode i besmisleno potrošene. Obzirom da se kroz interaktivne module diskutuje o važnosti vode, njenoj zastupljenosti, upotrebljivosti, kvalitetu, zagadjenju, prečišćavanju i td, počinju da menjaju naviku i vremenom sve više obraćaju pažnju koliko se vode sačuva ukoliko se samo malo promene navike i ponašanje. Ovakvim pristupom i radom potrošnja vode u prosečnom školskom odeljenju smanjena je od 10,2% do 32,8%. Deca su veoma ubedljiva u svojim porukama koje predstavljaju na poster plakatima ali i u komunikaciji sa drugarima iz

drugih škola. Veliku pažnju privukla je animatorska radionica izrade prečišćavača za vodu koji su pokušali, svi sami, da kasnije naprave i uvere se da je tako zaista moguće „reciklirati“ otpadne vode. Poseban naglasak stavili smo na „promociju“ pijaće vode, odnosno zagovaranje ideje da je voda iz slavine, tamo gde je hemijski i bakteriološki kvalitetna, pre svega za piće a onda i ostale svrhe. Projektne aktivnosti su dobile i svoje dodatne vrednosti kojima se obezbeđuje i održivost. Veliki broj škola nastavlja da prati potrošnju vode, planiraju nove aktivnosti, uključivanje ekoloških i bioloških sekcija i td. Na kraju školske godine proglasiceмо najuspešnije i nagraditi ih. U projektu su učestvovalе škole: OŠ Žarko Zrenjanin, OŠ Ivo Lola Ribar i OŠ Svetozar Toza Marković iz Novog Sada, OŠ Drinka Pavlović iz Beograda i OŠ Učitelj Tasa iz Niša

www.vodnaagencija.org
www.wateragency.eu

